

سمینار سراسری

«دانش پژوهی آموزشی در آینه آیین نامه ارتقای اعضای هیات علمی علوم پزشکی»

۲۵ تیر ماه ۱۳۹۸

دانش پژوهی آموزشی در آیین نامه ارتقا

دکتر فخرالسادات حسینی

موضوعات مورد بحث

اهمیت و جایگاه دانش پژوهی در آیین نامه ارتقا

به چه فعالیت‌هایی امتیاز دانش پژوهی تعلق می‌گیرد؟

چه کسی به دانش پژوهی امتیاز می‌دهد؟

فرایند امتیازدهی دانش پژوهی چگونه است؟

زمان مناسب محاسبه امتیاز دانش پژوهی، چه زمانی است؟

امتیازدهی دانش پژوهی آموزشی و ماده ۳ ارتقاء

ثبت در سامانه فعالیت‌های نوآورانه آموزشی

معرفی منابع

شیوه نامه اجرایی آئین نامه ارتقاء اعضای هیأت علمی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

ارتقاء اعضای هیأت علمی دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی گروه پزشکی با توجه به میزان فعالیت آنها در زمینه های آموزش، تحقیقات، فناوری و نوآوری می باشد. ارائه خدمات بهداشتی-درمانی، مشاوره ای تخصصی و فرهنگی در سطح دانشگاهی، کشوری و جامعه دارای اهمیت می باشند و در ارتقای فرد مؤثر می باشند. ارتقای اعضای هیأت علمی بر اساس مفاد این آیین نامه امکان پذیر خواهد بود.

شرایط و ضوابط ارتقاء:

الف) شرایط عمومی

- ۱-انجام وظایف محوله طبق برنامه تنظیمی دانشگاه به گواهی مدیر گروه و تأیید رئیس دانشکده مربوطه
- ۲- ارائه گواهی شرکت در کارگاهها/دوره های روش تحقیق مقدماتی و روش تدریس مقدماتی
- ۳- شرکت در دوره های توانمندسازی دانشگاهی (آموزشی) برگزار شده توسط دانشگاه

پیوست شماره هشت

شیوه نامه ارزشیابی فعالیتهای دانش پژوهی آموزشی

(بند ۶ ماده ۲ آئین نامه ارتقای اعضای هیأت علمی دانشگاهها)

مقدمه:

دارا بودن یک نظام آموزشی و پژوهشی پویا و بالنده مستلزم حفظ جایگاه مؤسسات آموزش عالی در جهت انجام هر سه حیطه فعالیت آنها شامل آموزش، پژوهش و ارائه خدمت است. از آنجا که فعالیت های آموزشی بخش مهمی از رسالت مؤسسات آموزش عالی و قسمت عمده ای از عملکرد اعضای هیأت علمی را تشکیل می دهند، ضروری است تلاش و کوشش ایشان در این عرصه نیز به نحو مناسب ارزیابی و ارزش گذاری شود. وجود چنین ساز و کاری سبب خلق ارزش های بدیع و آثار مفیدی در حیطه آموزش خواهد شد که جوهره آن ایمان و اخلاص، علم و تجربه، ابتکار و خلاقیت و تلاش صاحبان خرد و اندیشمندان و تلاشگران عرصه های آموزش می باشد.

این شیوه نامه بمنظور اجرای بهینه ارزشیابی فعالیتهای دانش پژوهی آموزشی (بند ۶ ماده ۲ آئین نامه ارتقای اعضای هیأت علمی دانشگاهها) تدوین شده است.

ماده ۱. هدف:

اهمیت و جایگاه دانش پژوهی در آیین نامه ارتقا ؟

اهمیت دانش پژوهی در آیین نامه ارتقا ؟

- چنانچه فعالیتی تمام معیارهای گلاسیک را داشته باشد، امتیاز آن می تواند در ماده ۳ (حداکثر تا ۵۰ درصد امتیاز لازم اعم از شرطی و غیرشرطی) لحاظ شود.

به چه فعالیت‌هایی امتیاز دانش پژوهی تعلق می‌گیرد؟

نوع فعالیت	مصداق فعالیت ها (به شرط احراز شرایط ورود به فرآیند داوری و وجود حداقل ۴ معیار اول از معیارهای ششگانه گلاسیک)	حداکثر امتیاز موضوع	گروه	دانشکده	دانشگاه	کشوری
تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی	مشارکت در برنامه ریزی درسی و یا بازنگری رشته مقطع	۵-۱۵	۵-۹	۵-۱۰	۵-۱۲	۵-۱۵
	مشارکت در برنامه ریزی درسی و یا بازنگری دوره آموزشی یا درس جدید	۰/۵-۵	۰/۵-۳	۰/۵-۳/۵	۰/۵-۴	۰/۵-۵
	طراحی و اجرای برنامه آموزش مداوم، آموزش اساتید، آموزش ضمن خدمت کارکنان حوزه سلامت	۰/۵-۵	۰/۵-۳	۰/۵-۳/۵	۰/۵-۴	۰/۵-۵
ارزشیابی	طراحی و اجرای روشهای نوین ارزشیابی دانشجو	۰/۲-۵	۰/۲-۳	۰/۲-۳/۵	۰/۲-۴	۰/۲-۵
	طراحی و اجرای ابزارها، روشها و فرایندهای ارزشیابی استاد	۰/۲-۵	۰/۲-۳	۰/۲-۳/۵	۰/۲-۴	۰/۲-۵
	مشارکت در طراحی و انجام ارزشیابی برنامه مانند ارزشیابی درونی و بیرونی گروهها و برنامه ها، تدوین استانداردها و شاخصهای اعتباربخشی، ارزشیابی برنامه و مؤسسه بر اساس این استانداردها و ارزشیابی آزمونها	۱-۱۰	۱-۶	۱-۷	۱-۸	۱-۱۰
یاددهی و یادگیری	طراحی و اجرای یک روش نوین تدریس	۱-۴	۱-۲/۴	۱-۲/۸	۱-۳/۲	۱-۴
	به کارگیری روش های جدید تدریس در عرصه های گوناگون	۱-۲	۱-۱/۲	۱-۱/۵	۱-۱/۸	۱-۲
مشارکت در طراحی و تولید محصولات آموزشی (ر.ک. تبصره ۱)	وسایل آموزشی	۱-۷	۱-۳	۱-۴	۵-۱	۱-۷
	لوح فشرده آموزشی با رعایت ساختار علمی	۱-۷	۱-۳	۱-۴	۵-۱	۱-۷
	راهنمای مطالعه	۱-۵	۱-۳	۱-۳/۵	۱-۴	۱-۵
	سایر محصولات به پیشنهاد کمیته دانشگاهی و تأیید کمیته کشوری دانش پژوهی	۱-۷				۱-۷
مدیریت و رهبری آموزشی	مشارکت در طراحی و عملیاتی ساختن فرایندها، مقررات، آیین نامه ها و دستورالعملهای آموزشی که در جهت ارتقای کیفیت آموزش و خدمات آموزشی باشد	۰/۲-۵	۰/۲-۳	۰/۲-۳/۵	۰/۲-۴	۰/۲-۵
	مشارکت در تدوین برنامه های درازمدت و کلیدی دارای اولویت به تشخیص هیأت ممیزه دانشگاه	۰/۵-۱۰	۰/۵-۶	۰/۵-۷	۰/۵-۸	۰/۵-۱۰
یادگیری الکترونیکی	مشارکت در طراحی سیستم آموزش الکترونیک و اجرای آن در سطح دانشگاه، شامل آماده سازی محتوا، طراحی آزمون الکترونیکی، هدایت کلاسهای مجازی و سایر موارد مرتبط (ر.ک. تبصره ۲)	۰/۵-۸	۴/۸-۰/۵	۰/۵-۵/۶	۰/۵-۶/۴	۰/۵-۸

سوالات متداول

• امتیازدهی محصولات آموزشی چگونه است؟ آیا همه باید به برای امتیازدهی برای کشوری ارسال شوند؟

• پاسخ

• برای کسب امتیاز دانش پژوهی (که می تواند جایگزین امتیازات ماده ۳ ارتقا شود) برای "تولید وسایل آموزشی"، "تولید لوح فشرده آموزشی با رعایت ساختار علمی" و "سایر موارد" در بخش یادگیری الکترونیک، تأیید کمیته کشوری دانش پژوهی مبنی بر نوآوری فعالیت در سطح کشوری ضروری است.

تبصره ۱ و ۲ ماده ۶

- **تبصره ۱:** تولید وسایل آموزشی، لوح فشرده آموزشی و سایر محصولات تنها در شرایط نوآوری در سطح کشوری و به شرط احراز تمام شش معیار گلاسیک به عنوان فعالیت دانش پژوهی (که می تواند جایگزین امتیازات ماده ۳ آیین نامه ارتقا شود) امتیاز دارد، و اخذ این امتیاز منوط به تأیید کمیته کشوری دانش پژوهی است.
- **تبصره ۲:** به "سایر موارد" در بخش یادگیری الکترونیکی نیز تنها در صورت تأیید کمیته کشوری دانش پژوهی امتیاز تعلق می گیرد.

سوالات متداول

- همکاری با واحدهای مختلف مراکز توسعه قبلا امتیاز دانش پژوهی داشته است ولی در آیین نامه جدید امتیاز ندارد. چه راهکاری پیشنهاد می دهید؟
- عضویت در بورد و شرکت در جلسات امتیاز دانش پژوهی دارد؟

پاسخ:

- در صورتی که این فعالیت ها معیارهای گلاسیک را تامین کند مشمول دانش پژوهی در حیطه مربوطه خواهد بود.
- این فعالیتها در صورتی که شکل گلاسیک نداشته باشند می تواند از بند ۱۳ ماده ۴ اجرائی (طراحی، تدوین و اجرای برنامه ها و فعالیت با هدف افزایش کارائی و اثربخشی نظام آموزش عالی) استفاده نمایند.

سوالات متداول

• چطور به فرایندهای قبلی در جشنواره کشوری شهید مطهری امتیاز بدهیم؟

• گواهی‌های قدیمی را چکار کنیم؟

• پاسخ:

• در صورتی که امتیاز قبلا گواهی شده است، می‌تواند از این امتیاز در ماده دو استفاده کند. در صورتی که متقاضی بخواهد از این امتیاز در ماده سه استفاده کند، لازم است فرایند امتیازدهی بر اساس آیین نامه جدید انجام شده و در سامانه ثبت شود.

سوالات متداول

• فعالیت های اعضای هیات علمی در کارگروه های طرح تحول نظام آموزش در شیوه نامه ارتقاء جدید مورد توجه قرار نگرفته است. پیشنهاد می شود امتیاز دانش پژوهی برای کلیه حیطه ها در نظر گرفته شود.

• پاسخ:

۱. در صورتی که این فعالیتها در تعریف حیطه ای خاص بگنجد و معیارهای گلاسیک را تامین کند مشمول دانش پژوهی در حیطه مربوطه خواهد بود.

۲. هیات ممیزه دانشگاه می تواند به مواردی از فعالیت های فرهنگی، آموزشی، پژوهشی و اجرایی که در آئین نامه پیش بینی نشده است، در صورت عدم مغایرت با دیگر قوانین و بندها، بدون احتساب در بندهای شرطی و با رعایت سقف موارد مشابه در بند مرتبط، امتیازدهی نماید

چه کسی به دانش پژوهی امتیاز می دهد؟

مرجع اصلی ارزشیابی و تعیین امتیاز دانش پژوهی

• مرجع اصلی ارزشیابی و تعیین امتیاز فعالیتهای موضوع بند ششم از ماده ۲ آیین نامه ارتقا، «کمیته کشوری ارزیابی فعالیت های دانشوران و دانش پژوهی آموزش علوم پزشکی» است

کمیته دانشگاهی دانش پژوهی

- معاون آموزشی دانشگاه (رئیس کمیته)
- مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه (دبیر کمیته)
- یک نفر از اعضای هیأت علمی به نمایندگی هیأت ممیزه دانشگاه
- دو نفر از صاحبان نظران و کارشناسان آموزش علوم پزشکی به پیشنهاد مدیر مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه و تأیید هیأت ممیزه.
- کمیته می تواند از رئیس دانشکده و مدیر دفتر توسعه آموزش دانشکده ذیربط و نیز برخی صاحبان نظران بر حسب موضوع برای شرکت در جلسه (بدون حق رای) دعوت کند.

شرایط اعضای حقیقی کمیته دانشگاهی دانش پژوهی

- داشتن سابقه برجسته آموزشی
- آشنایی با دانش آموزش علوم پزشکی
- التزام به رعایت اصول اخلاق در داوری
- ترجیحاً سابقه حداقل ۵ سال کار به عنوان عضو هیأت علمی
- ترجیحاً دارا بودن رتبه دانشیاری یا استادی

● لازم است دانشگاه برنامه مشخصی برای حمایت و توسعه فرایندهای دانش پژوهی آموزشی داشته باشد.

امتیازدهی دانش پژوهی آموزشی در دانشگاه‌های فاقد هیات ممیزه

سوالات متداول

- در دانشگاه‌های فاقد هیات ممیزه چگونه فرایند امتیازدهی انجام می‌شود؟
- دانشگاه‌هایی که هیات ممیزه مرکزی ندارند چرا دو بار داوری می‌شوند؟ یک بار در کمیته دانش پژوهی دانشگاه و یک بار در کمیته دانش پژوهی کشوری؟

امتیاز دهی دانش پژوهی در دانشگاه‌های فاقد هیات ممیزه

• در دانشگاه‌هایی که هیأت ممیزه مستقل ندارند، نیز کمیته دانشگاهی دانش پژوهی با ترکیب مشابهی جهت کارشناسی اولیه و داوری فعالیت‌های موضوع بند ششم ماده ۲ آیین‌نامه ارتقا تشکیل می‌شود. اما رأی این کمیته پس از بررسی و تأیید در کمیته کشوری دانش پژوهی قابل احتساب در پرونده ارتقای متقاضی خواهد بود. (پیوست ۸ شیوه‌نامه ارتقاء)

فرایند امتیازدهی دانش پژوهی؟

شیوه محاسبه امتیاز دانش پژوهی

سوالات متداول

- امتیازات هر فرایند بر چه اساسی محاسبه شود؟
- تقسیم امتیاز بین افراد چگونه است؟

نوع فعالیت	مصداق فعالیت ها (به شرط احراز شرایط ورود به فرآیند داوری و وجود حداقل ۴ معیار اول از معیارهای ششگانه گلاسیک)	حداکثر امتیاز موضوع	گروه	دانشکده	دانشگاه	کشوری
تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی	مشارکت در برنامه ریزی درسی و یا بازنگری رشته مقطع	۵-۱۵	۵-۹	۵-۱۰	۵-۱۲	۵-۱۵
	مشارکت در برنامه ریزی درسی و یا بازنگری دوره آموزشی یا درس جدید	۰/۵-۵	۰/۵-۳	۰/۵-۳/۵	۰/۵-۴	۰/۵-۵
	طراحی و اجرای برنامه آموزش مداوم، آموزش اساتید، آموزش ضمن خدمت کارکنان حوزه سلامت	۰/۵-۵	۰/۵-۳	۰/۵-۳/۵	۰/۵-۴	۰/۵-۵
ارزشیابی	طراحی و اجرای روشهای نوین ارزشیابی دانشجو	۰/۲-۵	۰/۲-۳	۰/۲-۳/۵	۰/۲-۴	۰/۲-۵
	طراحی و اجرای ابزارها، روشها و فرایندهای ارزشیابی استاد	۰/۲-۵	۰/۲-۳	۰/۲-۳/۵	۰/۲-۴	۰/۲-۵
	مشارکت در طراحی و انجام ارزشیابی برنامه مانند ارزشیابی درونی و بیرونی گروهها و برنامه ها، تدوین استانداردها و شاخصهای اعتباربخشی، ارزشیابی برنامه و مؤسسه بر اساس این استانداردها و ارزشیابی آزمونها	۱-۱۰	۱-۶	۱-۷	۱-۸	۱-۱۰
یاددهی و یادگیری	طراحی و اجرای یک روش نوین تدریس	۱-۴	۱-۲/۴	۱-۲/۸	۱-۳/۲	۱-۴
	به کارگیری روش های جدید تدریس در عرصه های گوناگون	۱-۲	۱-۱/۲	۱-۱/۵	۱-۱/۸	۱-۲
مشارکت در طراحی و تولید محصولات آموزشی (ر.ک. تبصره ۱)	وسایل آموزشی	۱-۷	۱-۳	۱-۴	۵-۱	۱-۷
	لوح فشرده آموزشی با رعایت ساختار علمی	۱-۷	۱-۳	۱-۴	۵-۱	۱-۷
	راهنمای مطالعه	۱-۵	۱-۳	۱-۳/۵	۱-۴	۱-۵
	سایر محصولات به پیشنهاد کمیته دانشگاهی و تأیید کمیته کشوری دانش پژوهی	۱-۷				۱-۷
مدیریت و رهبری آموزشی	مشارکت در طراحی و عملیاتی ساختن فرایندها، مقررات، آیین نامه ها و دستورالعملهای آموزشی که در جهت ارتقای کیفیت آموزش و خدمات آموزشی باشد	۰/۲-۵	۰/۲-۳	۰/۲-۳/۵	۰/۲-۴	۰/۲-۵
	مشارکت در تدوین برنامه های درازمدت و کلیدی دارای اولویت به تشخیص هیأت ممیزه دانشگاه	۰/۵-۱۰	۰/۵-۶	۰/۵-۷	۰/۵-۸	۰/۵-۱۰
یادگیری الکترونیکی	مشارکت در طراحی سیستم آموزش الکترونیک و اجرای آن در سطح دانشگاه، شامل آماده سازی محتوا، طراحی آزمون الکترونیکی، هدایت کلاسهای مجازی و سایر موارد مرتبط (ر.ک. تبصره ۲)	۰/۵-۸	-۴/۸ ۰/۵	۰/۵-۵/۶	۰/۵-۶/۴	۰/۵-۸

پیوست شماره سه

نحوه محاسبه و توزیع امتیاز برای فعالیتهای پژوهشی و آموزشی مشترک

ستون (۱)	ستون (۲)		ستون (۳)
تعداد همکاران	سهم هر یک از همکاران از امتیاز مربوطه		مجموع ضرایب
	اول	بقیه همکاران	
۱	٪۹۰	_____	
۲	٪۸۰	٪۵۵	٪۱۳۵
۳	٪۷۰	٪۴۰	٪۱۵۰
۴	٪۶۰	٪۳۵	٪۱۶۵
۵	٪۵۵	٪۳۰	٪۱۷۵
۶ تا ۹	٪۵۰	٪۲۵	≥ ٪۱۷۵
۱۰ نفر و بیشتر	٪۴۵	به نسبت مساوی	٪۲۰۰

زمان مناسب محاسبه امتیاز دانش پژوهی

سوالات متداول

- زمان مناسب اقدام برای کسب امتیاز دانش پژوهی چه زمانی است؟
- آیا الزاما باید وقتی پرونده در هیات ممیزه تشکیل می شود امتیازدهی انجام شود؟
- روند امتیازدهی دانش پژوهی طولانی است و خیلی از مواقع اساتید از طی این مسیر در زمان ارتقا منصرف می شوند. چگونه می توان این روند را تسریع کرد؟

زمان مناسب محاسبه امتیاز دانش پژوهی

- در دانشگاه های کشور در زمینه زمان مناسب برای اقدام، رویکردهای متفاوتی وجود دارد:
- در برخی از دانشگاه ها با شروع بررسی پرونده در کمیته منتخب، درخواست دانش پژوهی بررسی می شود.
- در برخی از دانشگاه ها بررسی دانش پژوهی در طول زمان اتفاق افتاده و در زمان بررسی پرونده ارتقاء فرد، مجموع امتیازات جمع آوری شده قبلی را ارائه می کند.

امتیازدهی دانش پژوهی آموزشی و ماده ۳ ارتقاء

سوالات متداول

• طرحی که در جشنواره شهید مطهری شش معیار را دارد و مقاله هم دارد آیا می تواند مقاله خود را در ماده ۳ هم شرکت دهد؟

• پاسخ:

• در صورت داشتن معیارهای مندرج در ماده ۳، محاسبه مقالات انتشار یافته از فرایندهای دانش پژوهی در این ماده بلامانع است.

سوالات متداول

• آیا کلیه کارهایی که در دانشگاه انجام می شود باید برای امتیاز در ماده ۳ به وزارتخانه ارسال شود؟

• پاسخ:

• خیر. تنها امتیازات فرایندهای دانش پژوهی که مصداق کشوری دارند و همچنین تبصره های ۱.۲ ماده ۶ شیوه نامه ارتقاء (پیوست ۸) در کمیته کشوری امتیاز دهی می شود.

ثبت در سامانه فعالیت های نوآورانه آموزشی

سوالات متداول

- بجای سامانه فعالیت‌های نوآورانه می‌شود از سامانه سمات استفاده کرد؟
- آیا داشتن سامانه منوط به پرداخت هزینه است؟
- اعضای هیات علمی تمایلی به فعالیت در دانش پژوهی آموزشی ندارند و ثبت در سامانه هم مانع بیشتری در این مسیر ایجاد می‌کند.

سامانه فعاليت های نوآورانه

● لازم است ترتیبي داده شود که در حد امکان از سامانه فعالیتهای نوآورانه فعلی استفاده شود.

● MEDED.BEHDASHT.GOV.IR

سامانه فعالیت های نوآورانه

• با توجه به برخی نارسایی ها در این سامانه، لازم است ثبت و بایگانی مدارک مطابق با پیوست ۸ آیین نامه ارتقای اعضای هیات علمی دانشگاهها (شیوه نامه ارزشیابی های فعالیتهای دانش پژوهی آموزشی) و فرایند اعلام شده در راهنمای سامانه فعالیتهای نوآورانه که در این سایت در دسترس می باشد، انجام گیرد.

با تشکر و در پناه حق